

Rued Langgaard Festival 2018 i Ribe

OFRET

MUSIK AF
MESSIAEN, DEBUSSY, BACH OG LANGGAARD

30. august - 2. september

LANGGAARD FESTIVAL . DK

Program

Torsdag d. 30. august

16.30 Domkirkepladsen. Gratis Festivalåbning.

Ved direktør for Esbjerg Erhvervsudvikling Susanne Nordenbæk
Dénise Beck, sopran, Clemens Hund-Göschel, klaver, Quartet Vela og DR VokalEnsemblet med dirigent Marcus Creed

Må kongens ære tiltage og Tyve blikke på Jesusbarnet

19.00 Sct. Catharinæ Klostergård og Sct. Catharinæ Kirke.

Entré 220 kr. inkl. et glas vin
Joachim Becerra Thomsen, fløjte
Toke Møldrup, cello
Tobias Nilsson, kontratenor
Kristoffer Hyldig, klaver

Langgaard Lounge. Gratis

22.30 Quedens Gaard
Køb af egne drikkevarer

Fredag d. 31. august

Mig hjertelig nu længes
11.40-12.15 Ribe Katedralskole.
Gratis
Esbjerg Ensemble

Ofret

15.00 Langgaard Salen, Kannikegården. Entré 50 kr.

Andrei Tarkovskij: Ofret (1986).

Den hellige Sebastians martyrium

20.00 Domkirken. Entré 280 kr.

Helene Gjerris, Dénise Beck, m.fl.
DR VokalEnsemblet og Vor Frelsers Kirkes Kor

Sønderjyllands Symfoniorkester og Schleswig-Holsteinisches Sinfonieorchester

Dirigent: Michael Schönwandt

Langgaard Lounge. Gratis

22.30 Quedens Gaard

Køb af egne drikkevarer

Lørdag d. 1. september

Offertanken

10.00 Langgaard Salen, Kannikegården. Entré 50 kr.

Foredrag ved domprovst Jens Torkild Bak

Lokkende toner

11.30 Domkirken. Entré 150 kr.

DR VokalEnsemblet

Dirigent: Marcus Creed

Himmelfarten

15.30 Domkirken. Entré 80 kr.

Kristian Krogsøe, orgel

Skån os, Jesus og Kvartet til tidens
ende

20.00 Sct. Catharinæ Kirke. Entré
220 kr. inkl. et glas vin

Gunvor Sihm, violin

Berit Johansen Tange, klaver

Olli Leppäniemi, klarinet

Trio con Brio

Langgaard Lounge. Gratis

22.30 Quedens Gaard

Køb af egne drikkevarer

Søndag d. 2. september

Kantategudstjeneste. Gratis

10.00 Ribe Domkirke

Ribe Kammerkor med solister og
instrumentalensemble

Dirigent: Lotte Bille Glæsel

13.00 Langgaard Salen, Kannike-
gården. Entré 50 kr.

Foredrag ved Bendt Viinholt Nielsen

15.00 Sct. Catharinæ Kirke.

Entré 150 kr.

Esbjerg Ensemble

Venligst ingen fotografering
under koncerterne.

Følg i stedet festivalen på
www.facebook.com/langgaardfestival

Fotografer:

Red Star Photo og Folmer Iversen

Video:

Niels Dam

Rued Langgaard Selskabets bestyrelse:

Henrik Rørdam (formand)

Gunvor Sihm

Jens Cornelius

Dagmar Warming

Katrine Ganer Skaug

Flemming Friis

Birgitte Ebert (kasserer)

Billetter:

Resterende billetter kan købes ved indgangen 30 minutter før hver koncert. Mobilepay ved billet salg 38264 (Rued Langgaard Selskabet).

Partoutkort giver ret til gratis medlemskab af Rued Langgaard Selskabet et år for nye medlemmer. Kontakt Birgitte Ebert på beb@km.dk.

Partoutkort til festivalen giver gratis adgang til Ribe Kunstmuseum i festival-dagene.

Adresser:

Ribe Domkirke, Torvet 15, 6760 Ribe
Sct. Catharinæ Kirke, Sct. Catharinæ Plads 4, 6760 Ribe
Ribe Katedralskole, Puggaardsgade 22, 6760 Ribe
Langgaard Salen, Kannikegården, Torvet 15, 6760 Ribe
Quedens Gaard, Overdammen 10, 6760 Ribe

Radiotransmissioner:

Koncerten fredag 30. august kl. 20 *Den hellige Sebastians Martyrium* sendes direkte i DR P2 Koncerten og kan efterfølgende genhøres på dr.dk/p2Koncerten.

Koncerten lørdag 1. september kl. 11.30 med DR VokalEnsemblet og dirigenten Marcus Creed og koncerten samme dag kl. 15.30 med organisten Kristian Krogsøe sendes i DR P2 Koncerten mandag 3. september kl. 19.20 og kan efterfølgende høres på dr.dk/p2Koncerten.

Mediepartner:

Hjertelig tak til

STATENS
KUNSTFOND

Knud Højgaards Fond
- GRUNDLAGT 1944 -

Oticon Fonden

TOYOTA FONDEN

SCT. CATHARINÆ
KIRKE

Ribe Musikforening

Langgaard-Fonden

*S. P. Miller og Hustru
Christine Mc-Kingy Miller Fond til almene Formaal*

Vejen til Herlighedsriget

Rued Langgaard så sig selv som offer. Samtidens smag hyldede alt andet end Langgaards romantisk sindede musik, og med en kantet fremtoning manglede han de evner, der skulle til for at gå i dialog med andre mennesker og skabe forståelse for sin egen sag. Det lyser med al klarhed ud af et brev skrevet i Ribe 1949:

”Jeg vilde saa gerne lyse eklatant op i Tilværelsen med min Musik, men jeg maa ikke ... Ribe Domkirke er godt, men altfor langt fra mit Kjøbenhavn. Læg mærke til at jeg staver Kjøbenhavn.

Og, hvor har jeg mistet meget. Kun Dødens København er tilbage. Jeg har min kone, men ak! Hvor jeg er hjemløs, ensom som komponist, ja indespærret i Skyggen af en Domkirke.

Jeg kan næsten ikke leve. Spadserer kun ud kl. 4 Morgen. Resten Lig! og det sidste har uendeligt længe været siden 1907. Men jeg tvinger mig evindeligt til at arbejde og har gjort det i 42 år nedbrudt i Ligkisten og efterhånden bringer det min Taalmodighed paa Bristepunktet. Kort (maaske afvisende) naar jeg derfor udtaler mig, ellers bliver jeg vanvittig.”

Hvor mange andre ville forsøge at imødekomme tidens krav, reagerede Langgaard derimod ved at komponere en musik, som i endnu højere grad talte tiden imod. At skrive musik var for Rued Langgaard en offerhandling. Tonerne, der ofte var kradset ned tidligt om morgenen, hvor eksistensen står nøgen frem, er skrevet med hjerteblod. Det gælder især de sene værker fra Ribe-tiden, hvor det modsætningsfyldte og ekstatiske bliver et vigtigt kendetegn. Hør blot *Violinsonate nr. 4 Parce nobis, Jesu!* (Skån os Jesus!). I andre værker, som i den tidlige strygekvartet *Variationer over ”Mig hjertelig nu længes”*, er udtrykket mere afklaret, men ikke mindre følelsesladet. Igennem musikken gav Langgaard det mest dyrebare, han ejede – sit eget indre sjæleliv – stemme. Langgaard afsøndrede sig fra en verden, han oplevede som prosaisk og menneskefjendsk og blev til gengæld en del af en rigere åndelig virkelighed. I det oprindelige forspil til mysterieoperaen *Antikrist* oplever vi det på smukkeste vis og med Langgaards ord:

”Guds Villie, Jesus Kristus
Løfter vort Haab
Men gennem Antikrists Rige gaar Vejen til
Herlighedsriget”

Ved årets Rued Langgaard Festival 2018 giver vi stemme til tre komponister, der alle – som Langgaard – troede på musikkens åndelige kraft. Med deres hjælp bliver vi en del af en moderne offerhandling, hvor musikken er en gave og et medie, der åbner for en vekselvirkning mellem vores umiddelbare virkelighed og en anden himmelsk verden.

Claude Debussy (1862-1918) begiver sig i *Den hellige Sebastians martyrium* ind i et religiøst univers. I samspil med en tekst af den italienske fantast og digter Gabriele d'Annunzio skildres den kristne martyr Sebastians lidelser. Bundet til et laurbærtræ gennembøres Sebastian med pile inden forløsningen i Paradis, hvor Sebastians sjæl indtager apostlen Johannes plads ved Guds side.

Inden premieren i 1911 udtalte Debussy:

”Jeg har skrevet min musik, som om den skulle anvendes i en kirke. Jeg har skabt en dekorativ musik, der i klang og rytme illustrerer en ædel tekst; og når den Hel- lige i sidste del stiger op til Paradis, så tror jeg, at jeg har videregivet alt det, som jeg føler og fornemmer ved denne himmelfart. Er det lykkedes for mig? Det er jeg ikke længere optaget af. Vi har ikke fortidens troskyldige sjæl. Er den tro, som min musik udtrykker, ortodoks eller ej? Jeg ved det ikke. Det er min tro, mit jeg, der synger med al oprigtighed.”

Olivier Messiaen (1908-1992) var glødende katolik og forbandt musik med en far- verig spirituel verden, der bringer os helt tæt på både troens mysterium og sansninger af den menneskelige eksistens i sine mest ekstreme former. Det oplever vi på suveræn vis i klaver-storværket *Tyve blikke på Jesusbarnet*, hvor Messiaen bliver ét med de reli- giøse krydsfelter omkring Gudsbarnet i krybben, og i *Kvartet til Tidens ende*, der komponeret i tysk krigsfangelejr bygger på dommedagssyner fra Johannes Åbenbar- ring.

Når det kommer til religiøs musik, er Johann Sebastian Bach (1685-1750) moder- komponisten. Som afslutning på sine værker, også dem der ikke er skrevet til kirkelig brug, skrev han bogstaverne SDG, der er en forkortelse af Soli Deo Gloria - Til Guds ære alene. I *Tocatta og fuga i d-mol*, *Goldbergvariationer* og *Musikalisches Opfer* viser Bach sig som en tidløs komponist, der skaber musik af universelt format.

Velkommen til
Ofret – Bach, Debussy, Messiaen og Langgaard

Rued Langgaard Festival 2018
Esben Tange, kunstnerisk leder

Rued Langgaard - kort:

Født 28/7 1893 i København – død 10/7 1952 i Ribe.

Komponist, organist, dirigent, pianist, kontroversiel figur i datidens danske musikliv.

Uropførelse af *1. Symfoni, Klippepastoraler* i 1913 i Berlin med Berliner Filharmonikerne. I de følgende år en række opførelser af især orkestermusik i Tyskland. Forgæves livslang kamp for at få operaen *Antikrist* opført.

Bliver af og til spillet i 1930'erne og 40'erne af Statsradiofoniens orkester.

Bor i barndomshjemmet i Niels Juelsgade i København frem til moderen Emma Langgaards død i november 1926. Tre måneder efter bliver Rued Langgaard gift med Constance Tetens, moderens veninde og hushjælpen igennem de sidste 6 år.

I næsten 30 år forsøger Langgaard at få et embede som organist, men uden held. I 1940 som 47-årig får han sit livs eneste egentlige ansættelse som organist og kantor ved Ribe Domkirke.

Koncertprogrammer

Ofret

Rued Langgaard Festival 2018 30/8 – 2/9

Messiaen, Debussy, J.S. Bach og Langgaard

Torsdag d. 30. august

Festivalåbning

16.30 Domkirkepladsen

Festivalens fire komponister præsenteres i et vidtspændende åbningsprogram, der begynder med en rituel dans med rødder i Sydamerika og i et delvis selvopfundet sprog af Olivier Messiaen. Undervejs er alle inviteret til sammen med DR VokalEnsemblet at synge Langgaards prægtige salme *Den store Mester kommer*. Med *Italienske Koncert* i et arrangement for saxofonkvartet slutter koncerten med Bach i sit mest festlige hjørne.

Festivalåbning ved direktør for Esbjerg Erhvervsudvikling Susanne Nordenbæk

Olivier Messiaen: *Doundou tchil* fra *Harawi* (1945) (4'), sang for sopran og klaver

Musik som offergave. Ved Esben Tange

Johann Sebastian Bach: *Die goldne Sonne, voll Freud' und Wonne* (Paul Gerhardt) BWV 451 (2'). Fra Georg Christian Schemellis *Musicalisches Gesang-Buch* (1736)

Johann Sebastian Bach: *Preludio* fra *Partita nr. 3* for solo violin BWV 1006 (1720) (4'). I arrangement for saxofonkvartet ved Hirotake Kitakata

Rued Langgaard: *Sæterjenten* (Erik Bøgh) BVN 114 (1916) (3')

Claude Debussy: *Yver, vous n'êtes qu'un villain* (2') fra *Trois Chansons de Charles d'Orléans* (1898)

Rued Langgaard: *Den store Mester kommer* (B.S. Ingemann) BVN 173 (1922) (3'). Fællessang

Johann Sebastian Bach: *Italiensk Koncert* for cembalo BWV 971 (1735). I arrangement for saxofonkvartet ved Hirotake Kitakata (13')

- (Allegro)
- Andante
- Presto

Dénise Beck, sopran
Clemens Hund-Göschel, klaver

Quartet Vela

DR VokalEnsemblet
Dirigent: Marcus Creed

Må kongens ære tiltage og Tyve blikke på Jesusbarnet **19.00 Sct. Catharinæ klostergård**

I *Syrinx* bringer Debussy os i kontakt med den græske mytologi, hvor hyrdeguden Pan (halvt buk -halvt menneske) udtrykker sin sorg over tabet af nymfen Syrinx, mens Bachs inspiration til suiteerne for solocello og -fløjte er barokkens hofdance. Resultatet hæver sig over tid og sted og er livsbekræftende musik, der besidder universel skønhed.

Bach skrev *Musikalisches Opfer* som en gave til den musikglade Frederik den Store af Preussen. I sine kanons hylder Bach kongen ved blandt andet at skrive en kanon, hvor stigende tonehøjder symboliserer kongens tiltagende ære.

I *Tyve blikke på Jesusbarnet* mediterer komponisten og katolikken Olivier Messiaen over Gudsbarnet i krybben. I en farvestrålende musik bliver Messiaen ét med de blikke, som både Gud, Jomfru Maria, englene, de hellige tre konger, tiden, stilheden, stjernen og korset retter mod Jesusbarnet. *Tyve blikke på Jesusbarnet* er et hovedværk i den 20. århundredes klavermusik. Både i kraft af de klavertekniske udfordringer og som følge af den åndelige rigdom, værket besidder.

Claude Debussy: *Syrinx* for solo fløjte (1913) (3')

Johann Sebastian Bach: Super-suite (34')

Veksling af satser fra *Suite for cello nr. 3 i C-Dur* BWV 1009 og *Partita i a-mol for solo fløjte* BWV 1013 (1722-23)

- Prélude (cello)
- Allemande (fløjte)
- Allemande (cello)
- Courante (fløjte)
- Courante (cello)
- Sarabande (fløjte)
- Sarabande (cello)
- Bourrée anglaise (fløjte)
- Bourées I & II (cello)
- Gigue (cello)

Johann Sebastian Bach: 5 kanons over det Kongelige Tema (8'). Uddrag af *Musikalisches Opfer* (1747)

- 7. Canon perpetuus super Thema Regium
- 2. Canon a 2 Violini in unisone
- 3. Canon a 2 per Motum contrarium
- 4. Canon a 2 per Augmentationem, contrario Motu
"Må kongens lykke vokse gennem den voksende tonelængde"
- 5. Canon a 2 per Tonos
"Må kongens ære tiltage gennem de stigende modulationer"

Joachim Becerra Thomsen, fløjte

Toke Møldrup, cello

Tobias Nilsson, kontratenor

Pause med et glas vin

Olivier Messiaen: *Vingt Regards sur l'Enfant-Jésus* (Tyve blikke på Jesusbarnet) (1944) (114')

- I. Regard du Père (Faderens blik)
- II. Regard de l'étoile (Stjernens blik)
- III. L'échange (Udvekslede blikke)
- IV. Regard de la Vierge (Jomfru Marias blik)
- V. Regard du Fils sur le Fils (Sønnens blik på sønnen)
- VI. Par Lui tout a été fait (Af ham er alt blevet skabt)
- VII. Regard de la Croix (Korsets blik)
- VIII. Regard des hauteurs (Højdernes blik)
- IX. Regard du temps (Tidens blik)
- X. Regard de l'Esprit de joie (Glædens ånds blik)
- XI. Première communion de la Vierge (Jomfru Marias første nadver)
- XII. La parole toute puissante (Det almægtige ord)
- XIII. Noël (Jul)
- XIV. Regard des Anges (Englenes blik)
- XV. Le baiser de l'Enfant-Jésus (Jesusbarnets kys)
- XVI. Regard des prophètes, des bergers et des Mages (Profeternes, hyrdernes og de hellige tre kongers blik)
- XVII. Regard du silence (Stilhedens blik)
- XVIII. Regard de l'Onction terrible (Den forfærdelige Salvings blik)
- XIX. Je dors, mais mon cœur veille (Jeg sover men mit hjerte våger)
- XX. Regard de l'Église d'amour (Kærlighedskirkens blik)

Kristoffer Hyldig, klaver

Langgaard Lounge

22.30 Quedens Gaard

Mød en række af dagens kunstnere og nyd en øl fra Ribe Bryghus.

Introduktion af Rued Langgaard Porter 2018 ved brygmester Lars Nielsen, Ribe Bryghus.

Moderation: Esben Tange

Fredag d. 31. august

Mig hjertelig nu længes

11.40-12.15 Ribe Katedralskole

Rued Langgaard komponerede *Variationer over "Mig hjertelig nu længes"* til minde om sin far, der døde, da Langgaard var 20 år gammel. Det siges, at Bachs *Goldbergvariationer* er skrevet som trøst til en søvnløs russisk greve. Det er uvist om historien er sand, men musikken hører til blandt de smukkeste og mest elskede værker af Bach.

Rued Langgaard: *Variationer over "Mig hjertelig nu længes"* Strygekvartet. BVN 71 (1914-15). Uddrag (10')

J.S. Bach *Goldbergvariationer* (1741) Uddrag. Bearbejdet version ved Carl-Oscar Østerlind og Dimitri Sitkovetsky. (10')

Esbjerg Ensemble

Offret

15.00 Langgaard Salen

I sin sidste film *Offret*, der er indspillet på Gotland og med den svenske karakterskuespiller Erland Josephson i hovedrollen, skaber den russiske filminstruktør Andrei Tarkovskij en moderne dommedagsberetning, der ikke mindst i kraft af Bachs musik hæver sig op i en sfære af stor skønhed.

Andrei Tarkovskij: *Offret* (1986) (142')

Den hellige Sebastians martyrium

20.00 Domkirken

Det sjældent opførte mysteriespil *Den hellige Sebastians martyrium* med musik af Debussy og tekst af den italienske digter Gabriele d'Annunzios er et musikdramatisk storværk med magiske scener, hvor vi følger den kristne martyr Sebastian i en indre

og ydre rejser mod Paradis. Med en musik, der er enestående raffineret og en ekstatiske tekst, der befinder sig i den menneskelige eksistens' grænseland, er *Den hellige Sebastians martyrium* som skabt for de stemningsfulde rammer i Ribe Domkirke.

Forestillingen begynder med det oprindelige forspil til Rued Langgaards dommedagsopera *Antikrist*, der ikke har været spillet i Danmark siden 1926. Dengang blev forspillet i den danske presse beskrevet som "en Klippe, der pegede mystisk mod Himlen".

Rued Langgaard: *Antikrist* Forspil (oprindelig version) BVN 170:1 (1921-22 Rev. 1923-26) (13')

Claude Debussy: *Le Martyre de saint Sébastien* (Den hellige Sebastians martyrium) (Gabriele d'Annunzio) (1911) (75')

Mysteriespil for solister, kor og orkester i fem "boliger"

Skandinavien premiere af ny version ved Pierre Boulez og Eiko Kasaba (2009)

- I. La Cour des lys (Lilliernes hof)
- II. La Chambre magique (Det magiske kammer)
- III. Le Concile des faux dieux (De falske guders råd)
- IV. Le Laurier blessé (Det sårede laurbærtræ)
- V. Le Paradis (Paradiset)

Helgenen Sebastian (fortæller): Helene Gjerris

Tvilling Marc: Hanna Maria Strand, alt

Tvilling Marcellien: Rikke Lender, alt

Jomfru Érigones stemme, Himmelsk stemme, En stemme, Sebastians sjæl: Dénise Beck, sopran

DR VokalEnsemblet og Vor Frelses Kirkes Kor, Esbjerg

Sønderjyllands Symfoniorkester og Schleswig-Holsteinisches Sinfonieorchester

Dirigent: Michael Schönwandt

Indstudering Vor Frelses Kirkes Kor: Mikkel Andreassen

Scenesættelse: Esben Tange

Lysdesign: Lars Egegaard Sørensen

Kostumer: Birthe Hald

Regissør: Lennart Nielsen

Oversættelse af Gabriele d'Annunzios tekst: Monique Christiansen. Revideret af Wenzel de Neergaard.

Langgaard Lounge

22.30 Quedens Gaard

Mød en række af dagens kunstnere, nyd en Rued Langgaard Porter fra Ribe Bryghus og hør *Humoreske* for fem blæsere og militærtromme, hvor skønhed og djævelskab mødes i et intenst drama.

Rued Langgaard: Langgaard: *Humoreske* Sekstet. Fløjte, obo, engelskhorn, klarinet, fagot og militærtromme. BVN 176 (1922-23) (12')

Musikere fra Det Jyske Musikkonservatorium

Moderation: Mathias Hammer

Lørdag d. 1. september

Offertanken

10.00 Langgaard Salen, Kannikegården

Offertanken i kristendom og modernitet. Med et sideblik til Karen Blixen.

Foredrag ved Jens Torkild Bak (50')

Kaffe i Kannikegården

Løkkende toner

11.30 Domkirken

Koncerten indledes med *Den store Mester kommer*, der for Langgaard var en musikalsk signatur. I de følgende motetter af Bach og Messiaen står glæden ved at forenes med Kristus i centrum. I *Komm, Jesu, komm* for dobbeltkor frydes en livstræt sjæl ved tanken om en snarlig forening med Jesus, og i *O Sacrum Convivium!* fejres det hellige sakramente, i hvilket Kristus er til stede.

Naturmystik og kærlighedslængsel spiller en vigtig rolle i både Langgaards tre sange til tekster af romantiske digtere fra Norge og Danmark – hvor Langgaard drømmer sig hen til et vemodigt fjeldunivers – og i Messiaens *Cinq Rechants*, der bygger på kærlighedssange fra Peru og Ecuador samt en middelalderlig morgensang.

Debussy elskede den franske adelsmand Charles d'Orléans frigjorte renæssancedigte. I sine *Trois Chansons de Charles d'Orléans* udmaler han både kvindelig skønhed og gør sig lystig over den skurkagtige vinter.

Rued Langgaard: *Den store Mester kommer* (B.S. Ingemann) BVN 173 (1922) (2')

Johann Sebastian Bach: *Komm, Jesu, komm* (Paul Thymich) BWV 229 (1724) (10')

Olivier Messiaen: *O Sacrum Convivium!* (O hellige gæstebud) (Thomas Aquinas?) (1929-37) (5')

Rued Langgaard: *Lokkende toner* (J.S. Welhaven) BVN 112 (1916) (5')

Rued Langgaard: *Sæterjenten* (Erik Bøgh) BVN 114 (1916) (3')

Olivier Messiaen: *Cinq Rechants* (Fem refrainer) (1943-49) (20')

- Les amoureux s'envolent ...
- Ma première fois ...
- Ma robe d'amour ...
- Mon bouquet tout défait rayonne ...
- Tes yeux voyagent ...

Rued Langgaard: *Høstfuglen* (Herman Wildenvey) BVN 141 A (1918) (9')

Claude Debussy: *Trois Chansons de Charles d'Orléans*. (6')

- Dieu! qu'il la fait bon regarder! (1898)
- Quand j'ai ouy le Tambourin (mezzosopran solo) (1908)
- Yver, vous n'estes qu'en villain (1898)

DR VokalEnsemblet

Dirigent: Marcus Creed

Himmelfarten

15.30 Domkirken

Rued Langgaard spillede et lille eksklusivt udvalg af Bachs værker. Et af dem er *Tocatta i d-mol*, hvor Bach viser sig fra sin mest dramatiske og iørefaldende side.

I *Messis* gennemspiller Rued Langgaard en række bibelske temaer knyttet til Høstens tid – dommedag. I tredje del er vi i dødsriget, hvor den rige mand misunder den fattige Lazarus, der efter et mistrøstigt liv kommer i himmeriget.

Messiaen elskede orglet, og i ungdomsværket *Himmelfarten* oplever vi instrumentets store udtryksregister fra de lykkelige hallelujaer fra en sjæl, der ønsker Himlen, til Kristi stille bøn, mens han stiger op mod sin Fader.

Johann Sebastian Bach: *Tocatta og fuga i d-mol* BWV 565 (1707) (9')

Rued Langgaard: *Messis. Tredje Aften: Begravet i Helvede* (1937-39) (21')

- Blev begravet
- I dødsriget
- Forbarm dig
- Kom i hu! Du har fået dit gode!

Olivier Messiaen: *L'Ascension* (Himmelfarten) (1934) (24')

- Majestè du Christ demandant sa gloire à son Père (Kristi majestæt som kræver sin ære af sin Fader)
- Alléluias sereins d'une ame qui desire le ciel (Lykkelige hallelujaer fra en sjæl der ønsker Himlen)
- Transports de joie d'une ame devant la gloire du Christ qui est la sienne (En sjæls henrykkelse over Kristi ære som er dens)
- Prière du Christ montant vers son Père (Kristi bøn mens han stiger op mod sin Fader)

Kristian Krogsoe, orgel

Skån os, Jesus! og Kvartet til Tidens ende

20.00 Sct. Catharinæ Kirke

Olivier Messiaens *Tema og variationer* er intens og passioneret musik skrevet som bryllupsgave til Messiaens første kone, der var violinist.

I den sene *Sonate nr. 4 Parce nobis, Jesu* fra 1949 viser Langgaard sig fra en storslået absurd side. Musikken slår gnister imellem afsnit, hvor musikken er vendt mod det himmelske og passager, hvor det er som om fanden tager ved komponisten.

Messiaens *Kvartet til Tidens ende* er skrevet under 2. Verdenskrig i en tysk krigsfangelejr og bygger på et syn af en engel fra Apokalypsen, hvor tiden går i opløsning. Messiaen udfolder musikken i alle regnbuens farver og skaber et helt nyt tonesprog, der bygger på fuglesang, stilhed og evigheds melodier.

Rued Langgaard: *Andante Religioso* BVN 407 (1950) (5')

Olivier Messiaen: *Tema og variationer* for violin og klaver (1932) (10')

Rued Langgaard: *Sonate nr. 4 Parce nobis, Jesu!* (Skån os, Jesus!) BVN 376 (1949) (20')

- Doux! Ikke hurtigt
- Prière
- Scherzo: Hurtigt, elegant
- Presto furioso
- Finale: Allegro

Gunvor Sihm, violin

Berit Johansen Tange, klaver

Pause med et glas vin

Messiaen: *Quatuor pour la Fin du Temps* (Kvartet til Tidens ende) (1941) (50')

- I. Liturgie de cristal (Krystal-liturgi):
- II. Vocalise, pour l'Ange qui annonce la fin du Temps (Vokalise til englen der bebuder Tidens ende)
- III. Abîme des oiseaux (Fuglenes afgrund)
- IV. Interlude (Intermezzo)
- V. Louange à l'Éternité de Jésus (Lovprisning af Jesu evighed)
- VI. Danse de la fureur, pour les sept trompettes (Raseriets dans, for de syv trompeter)
- VII. Fouillis d'arc-en-ciel, pour l'Ange qui annonce la fin du Temps (Virvar af regnbuer, til englen der bebuder Tidens ende)
- VIII. Louange à l'Immortalité de Jésus (Lovprisning af Jesu udødelighed)

Olli Leppäniemi, klarinet

Trio con Brio

Langgaard Lounge

22.30 Quedens Gaard

Mød en række af dagens kunstnere, nyd en Rued Langgaard Porter fra Ribe Bryghus og hør uddrag af Langgaards Strygekvartet nr. 3, hvor koralen *Den store Mester kommer* bliver fanget i et musikalsk stormvejr.

Rued Langgaard: *Strygekvartet nr. 3* (1924) Uddrag (8')

- Presto scherzoso artificioso (underfundigt)
- Tranquillo – Scherzoso schernevole (spøtsk)

Musikere fra Det Jyske Musikkonservatorium

Moderation: Mathias Hammer

Søndag d. 2. september

Kantategudstjeneste

10.00 Ribe Domkirke

Undervejs i højmassen høres kantaten *Gottes Zeit ist die allerbeste Zeit*, der er komponeret af en ung 22-årig Johann Sebastian Bach. Efter en stemningsfuld instrumental indledning synger koret og solisterne en række tekster fra både Det gamle Testamente og Det nye Testamente samt af Martin Luther. Teksterne kredser om livets afslutning. I første del formidles den gammeltestamentlige dødsangst, i anden del den nytestamentlige længsel efter at blive forenet med Jesus i døden.

J.S. Bach: *Gottes Zeit ist die allerbeste Zeit - Actus tragicus* Kirkekantate BWV 106 (1708) (20')

Ribe Kammerkor med solister og instrumentensemble
Dirigent: Lotte Bille Glæsel

Langgaard billedbog

13.00 Kannikegården. Langgaard Salen

Langgaard foran kameraet og bag skrivebordet – hvad komponistens fotos, papirer og noder kan fortælle. Foredrag ved Bendt Viinholt Nielsen (60')

Kaffe i Kannikegården

Goldbergvariationer

15.00 Sct. Catharinæ Kirke

Rued Langgaard og Johann Sebastian Bach viser i henholdsvis *Variationer over "Mig hjertelig nu længes"* for strykekvartet og *Goldbergvariationerne* en usædvanlig evne til at fremtrylle et væld af musikalske farver og stemninger med udgangspunkt i en enkelt melodi. Langgaard skrev sin kvartet til minde om sin far, Siegfried Langgaard, og resultatet er bevægende musik, hvor skønhed og smerte er to sider af samme sag. Det er derimod uvist, hvem Bach skrev sine *Goldbergvariationerne* til, men musikken er en gave til menneskeheden. Her går sublim enkelthed og sindrig kompositionsteknik op i en højere enhed.

Bachs *8 Kanons* er små melodistumper, der i Hans Abrahamsens forfinede realisering vender og drejer sig som mobiler, som svæver frit i rummet. I *Efterårslied*, der er komponeret i et moderne drømmende tonesprog, forbinder Hans Abrahamsen Ribekomponisten Oluf Rings melodi *Sig nærmer Tiden* med toner fra Bachs sidste værk *Die Kunst der Fuge*.

Rued Langgaard: *Variationer over "Mig hjertelig nu længes"* for strykekvartet. BVN 71 (1914-15) (15')

J.S. Bach: *8 Kanons* (BWV 1072-78 og BWV deest) for fløjte, klarinet, vibrafon, klaver, guitar, violin og cello. Realiseret af Hans Abrahamsen (18')

Pause

Hans Abrahamsen: *Efterårslied* (1992 og 2009) (7') for engelsk horn, klaver og strygtrio

J.S. Bach *Goldbergvariationer* (1741) Uddrag. Bearbejdet version ved Carl-Oscar Østerlind og Dimitri Sitkovetsky. (30')

Esbjerg Ensemble

Concert Programs

The Sacrifice

Rued Langgaard Festival 2018 30/8 – 2/9

Messiaen, Debussy, J.S. Bach and Langgaard

Thursday 30/8

The Opening of the Festival

4.30 pm The Cathedral Square

The opening of the festival. Susanne Nordenbæk, director of Industrial Development, Esbjerg.

Dénise Beck, soprano; Clemens Hund-Göschel, pianao; Quartet Vela, DR VokalEnsemble and conductor Marcus Creed.

May the King's honour increase + Twenty Contemplations on the Infant Jesus

7 pm St. Catharine's Cloisters

In *Syrinx* Debussy brings us into contact with Greek mythology, where the god of shepherds Pan (half goat – half human) expresses sorrow over the loss of the nymph Syrinx. In his suites for solo cello and flute Bach was on the other hand inspired by the court dances of the baroque. The result is, however, above time and place and is optimistic music possessing universal beauty.

Bach wrote *Musikalisches Opfer* as a gift for Frederik the Great of Prussia, who was a great lover of music. In his canons Bach pays homage to the king by among other things writing one in which rising pitches symbolize the king's increasing honour.

In *Twenty Contemplations on the Infant Jesus* the composer and Catholic Olivier Messiaen meditates on the child of God in the crib. In richly coloured music Messiaen becomes one with the contemplations which God, the Virgin Mary, the Angels, the Magi, time, stillness, the star and the cross direct to the Infant Jesus. *Twenty Contemplations on the Infant Jesus* is a major work in 20th century piano music. Both by virtue of the technical demands and as a result of the spiritual richness the work possesses.

Claude Debussy: *Syrinx* for solo flute. (1913) (3')

Johann Sebastian Bach: Super-suite (34')

An alternation of movements from *Suite for cello no. 3* in C major BWV 1009 and *Partita in A minor for solo flute* BWV 1013 (1722-23)

- Prélude (cello)
- Allemande (Flute)
- Allemande (Cello)
- Courante (flute)
- Courante (cello)
- Sarabande (flute)
- Sarabande (cello)
- Bourée anglaise (flute)
- Bourées I & II (cello)
- Gigue (cello)

Johann Sebastian Bach: 5 canons on the Royal Theme (8'). Excerpts from *Musikalisches Opfer* (1747)

- 7. Canon perpetuus super Thema Regium
- 2. Canon a 2 Violini in unisone
- 3. Canon a 2 per Motum contrarium
- 4. Canon a 2 per Augmentationem, contrario Motu
- "May the King's happiness grow during the increasing note lengths"
- 5. Canon a 2 per Tonos
- "May the King's Honour increase through the rising modulations"

Joachim Becerra Thomsen, flute

Toke Møldrup, cello

Tobias Nilsson, countertenor.

Interval with a glass of wine

Olivier Messiaen: *Vingt Regards sur l'Enfant-Jésus* (Twenty Contemplations on the Infant Jesus) (1944) (114')

- I. Regard du Père (Contemplation of the Father)
- II. Regard de l'étoile (Contemplation of the star)
- III. L'échange (The exchange)
- IV. Regard de la Vierge (Contemplation of the Virgin)
- V. Regard du Fils sur le Fils (Contemplation of the Son upon the Son)
- VI. Par Lui tout a été fait (Through Him everything was made)
- VII. Regard de la Croix (Contemplation of the Cross)
- VIII. Regard des hauteurs (Contemplation of the heights)
- IX. Regard du temps (Contemplation of time)
- X. Regard de l'Esprit de joie (Contemplation of the joyful Spirit)

- XI. Première communion de la Vierge (The Virgin's first communion)
- XII. La parole toute puissante (The all-powerful Word)
- XIII. Noël (Christmas)
- XIV. Regard des Anges (Contemplation of the Angels)
- XV. Le baiser de l'Enfant-Jésus (The kiss of the Infant Jesus)
- XVI. Regard des prophètes, des bergers et des Mages (Contemplation of the prophets, the shepherds and the Magi)
- XVII. Regard du silence (Contemplation of silence)
- XVIII. Regard de l'Onction terrible (Contemplation of the awesome Anointing)
- XIX. Je dors, mais mon Coeur veille (I sleep, but my heart keeps watch)
- XX. Regard de l'Église d'amour (Contemplation of the Church of love)

Kristoffer Hyldig, piano

Langgaard Lounge

10.30 pm Quedens Gaard

Meet some of the day's artists and enjoy a glass of beer from Ribe Brewery.

A presentation of Rued Langgaard Porter 2018 by the brewer Lars Nielsen, Ribe Brewery.

Moderation: Esben Tange

Friday 31/8

From my heart I long

11.40 am-12.15 pm Ribe Cathedral School

Rued Langgaard composed *Variations on "From my heart I long"* in memory of his father who died when Langgaard was 20. It is said that Bach's Goldberg Variations were written as a solace for a sleepless Russian count. It is uncertain whether the story is true, but the music is among the most beautiful and best-loved works by Bach.

Rued Langgaard: *Variations on "From my heart I long"* String quartet. BVN 71 (1914-15). Excerpts (10')

J.S. Bach *Goldberg Variations* (1741) Excerpts. An adaptation by Carl-Oscar Østerlind and Dimitri Sitkovetsky. (10')

Esbjerg Ensemble

The Sacrifice

3 pm Langgaard Salen

In his last film *The Sacrifice*, which was filmed on Gotland with the Swedish character actor playing the leading role, the Russian film director Andrei Tarkovskij creates a modern hell-fire sermon, which not least by virtue of Bach's music rises into a sphere of great beauty.

Andrei Tarkovskij: *The Sacrifice* (1986) (142')

The Martyrdom of Saint Sebastian

8 pm The Cathedral

The rarely performed mystery play *The Martyrdom of Saint Sebastian* set to music by Debussy and with the text by the Italian poet Gabriele d'Annunzio is a musically dramatic major work with magical scenes, where we follow the Christian martyr Sebastian in an inner and outer journey towards paradise. With music which is uniquely sophisticated and an ecstatic text in the borderland of human existence, *The Holy Sebastian's Martyrdom* is ideally suited to the evocative surroundings in Ribe Cathedral.

The concert begins with the original prelude to Rued Langgaard's doomsday opera *Antichrist*, which has not been played in Denmark since 1926. At that time the prelude was described in the Danish press as "a rock which pointed mystically towards heaven".

Rued Langgaard: *Antichrist* Prelude (original version) BVN 170:1 (1921-22 Rev. 1923-26) (13')

Claude Debussy: *Le Martyre de saint Sebastian* (The Martyrdom of Saint Sebastian) (Gabriele d'Annunzio) (1911) (75')

Mystery play for soloists, chorus and orchestra in five "mansions".

The Scandinavian première of the new version (2009)

- I. La Cour des lys (The Court of Lilies)
- II. La Chambre magique (The Magic Chamber)
- III. Le Concile des faux dieux (The Council of the False Gods)
- IV. Le Laurier blessé (The Wounded Laurel)
- V. Le Paradis (Paradise)

The saint Sebastian (Narrator): Helen Gjerris

The twin Marc: Hanna-Maria Strand, contralto

The twin Marcellien: Rikke Lender, contralto

The virgin Érigones voice, heavenly voice, a voice, Sebastian's soul: Dénise Beck, soprano

DR VokalEnsemblet, the choir of Our Saviour's Church. Esbjerg
Sønderjyllands Symfoniorkester and Schleswig-Holsteinisches Sinfonieorchester
Conductor: Michael Schönwandt
Rehearsal of the choir of Our Saviour's Church: Mikkel Andreassen

Lighting design: Lars Egegaard Sørensen

Production: Esben Tange

Costumes: Birthe Hald

Stage manager: Lennart Nielsen

Translation of Gabriele d'Annunzio's text: Monique Christiansen. Revised by Wenzel de Neergaard.

Langgaard Lounge

10.30 pm Quedens Gaard

Meet some of today's artists, enjoy a glass of Rued Langgaard Porter from Ribe Brewery and listen to *Humoreske* for five wind instruments and side-drum, where beauty and devilry meet in an intense drama.

Rued Langgaard: Langgaard: *Humoreske* Sextet. Flute, oboe, cor anglais, clarinet, bassoon and side-drum. BVN 176 (1922-23) (12')

Musicians from the Royal Academy of Music, Aarhus.

Saturday 1/9

The concept of sacrifice

10 am Langgaard Salen, Kannikegården

The concept of sacrifice in Christianity and modernity. With a sidelong glance at Karen Blixen.

Lecture by Jens Torkild Bak (50')

Alluring sounds

11.30 am

The concert begins with *Den store Mester kommer* (The great Master comes), which for Langgaard was a musical signature. In the motets which follow by Bach and Messiaen joy at being united with Christ stands at the centre. In *Komm, Jesu, komm* for double choir a world-weary soul rejoices at the prospect of soon being united with Jesus, and in *O Sacrum Convivium!* the Blessed Sacrament is celebrated, in which Christ is present.

In Langgaard's three songs to texts of romantic poets from Norway and Denmark – where Langgaard imagines a melancholy universe of mountains – and in Messiaen's *Cinq Rechants* which are founded on love songs from Peru and Ecuador as well as a medieval morning song, mysticism in nature and a longing for love play an important part.

Debussy loved the French nobleman Charles d'Orléans' emancipated renaissance poems. In his *Trois Chansons de Charles d'Orléans* he depicts female beauty and ironizes over the rascally winter.

Rued Langgaard: *Den store Mester kommer* BVN 173 (1922) (2')

Johann Sebastian Bach: *Komm, Jesu, komm* BWV 229 (1724) (10')

Olivier Messiaen: *O Sacrum Convivium!* (O sacred banquet) (Saint Thomas Aquinas?) (1929-37) (5')

Rued Langgaard: *Lokkende toner* (J.S. Welhaven) BVN 112 (1916) (5')

Rued Langgaard: *Sæterjenten* (Erik Bøgh) BVN 114 (1916) (3')

Olivier Messiaen: *Cinq Rechants* (Five refrains) (1943-49) (20')

- Les amoureux s'envolent ...
- Ma première fois ...
- Ma robe d'amour ...
- Mon bouquet tout défait rayonne ...
- Tes yeux voyagent ...

Rued Langgaard: *Høstfuglen* (Herman Wildenvey) BVN 141 A (1918) (9')

Claude Debussy: *Trois Chansons de Charles d'Orléans* (6')

- Dieu! qu'il la fait bon regarder! (1898)
- Quand j'ai ouy le Tambourin (mezzo-soprano solo) (1908)
- Yver, vous nêstes qu'en villain (1898)

DR VokalEnsemblet

Conductor: Marcus Creed

The Ascension

3.30 pm The Cathedral

Rued Langgaard played a small, exclusive selection of Bach's works. One of them is *Tocatta in D minor*, in which Bach shows himself from his most dramatic and appealing side.

In *Messis* Langgaard plays through a number of biblical themes connected with the harvest season – doomsday. In the third part we are in the kingdom of the dead, where

the rich man envies the poor Lazarus, who after a despondent life goes to heaven.

Messiaen loved the organ and in the early work *The Ascension* we experience the instrument's enormous range of expression from the serene alleluias from a soul that longs for heaven to Christ's quiet prayer while he ascends towards his Father.

Johann Sebastian Bach: *Tocatta in D minor* BWV 565 (1707) (9')

Rued Langgaard: *Messis. Third Evening: Begravet i Helvede* (Buried in hell) (1937-39) (21')

- Blev begravet (Was buried)
- I dødsriget (In the kingdom of the dead)
- Forbarm dig (Have mercy)
- Kom i hu! Du har fået dit gode! (Remember that in your lifetime you received your good things)

Olivier Messiaen: *L'Ascension* (The Ascension) (1934) (24')

- Majesté du Christ demandant sa gloire à son Père (The majesty of Christ demanding its glory of the Father)
- Alléluias sereins d'une âme qui desire le ciel (Serene alleluias of a soul that longs for heaven)
- Transports de joie d'une âme devant la gloire du Christ qui est la sienne (Outbursts of joy from a soul before the glory of Christ which is its own glory)
- Prière du Christ montant vers son Père (Prayer of Christ ascending towards his Father)

Kristian Krogsøe, organ

Spare us, Jesus! and Quartet to the End of Time **8 pm St. Catharine's Church**

Olivier Messiaen's *Theme and Variations* are intense, passionate music written as a wedding present for Messiaen's first wife, who was a violinist.

In the late *Sonate no. 4 Parce nobis, Jesu!* from 1949 Langgaard reveals himself in a magnificently absurd light. The music emits sparks between sections where the music is directed towards the celestial and there are passages where it is as though the devil has taken hold of the composer.

Messiaen's *Quartet to the End of Time* was written during the Second World War in a German prison camp and is based on a vision of the Apocalypse where time disintegrates. Messiaen unfurls the music in all the colours of the rainbow and creates a completely new style which is founded on birdsong, stillness and eternal melodies.

Rued Langgaard: *Andante Religioso* BVN 407 (1950) (5')

Olivier Messiaen: *Theme and variations* for violin and piano (1932) (10')

Rued Langgaard: *Sonate no. 4 Parce nobis, Jesu!* (Spare us, Jesus!) (BVN 376) (1949) (20')

- Doux! Not fast
- Prière
- Scherzo: Fast, elegant
- Presto furioso
- Finale: Allegro

Gunvor Sihm, violin

Berit Johansen Tange, piano

Interval with a glass of wine

Messiaen: *Quatuor pour la Fin du Temps* (Quartet for the End of Time) (1941) (50')

- I. Liturgie de cristal (Liturgy of crystal)
- II. Vocalise, pour l'Ange qui annonce la fin du Temps (Vocalise, for the angel who announces end of Time)
- III. Abîme des oiseaux (Abyss of the birds)
- IV. Intermède (Interlude)
- V. Louange à l'Éternité de Jésus (Praise to the eternity of Jesus)
- VI. Danse de la fureur, pour les sept trompettes (Dance of fury, for the seven trumpets)
- VII. Fouillis d'arcs-en-ciel, pour l'Ange qui annonce la fin du Temps (Cluster of rainbows, for the angel who announces the end of Time)
- VIII. Louange à l'Immortalité de Jésus (Praise to the immortality of Jésus)

Olli Leppäniemi, clarinet

Trio con Brio

Langgaard Lounge

10.30 pm Quedens Gaard

Meet some of the day's artists, enjoy a Rued Langgaard Porter from Ribe Brewery and listen to excerpts of Langgaard's *String Quartet no. 3* during which the hymn tune *The great Master comes* is caught in a musical storm.

Rued Langgaard: *String Quartet no. 3* (1924) Excerpts (8')

- Presto scherzoso artificioso (subtle)
- Tranquillo – Scherzoso schernevole (derisive)

Musicians from The Royal Academy of Music, Aarhus

Cantata service

10 am Ribe Cathedral

During the service there will be a performance of the cantata *Gottes Zeit ist die allerbeste Zeit*, which was composed by the young 22-year-old Johann Sebastian Bach. After a moving instrumental introduction the choir and soloists sing a number of texts from the Old Testament and the New Testament as well as some by Luther. The texts deal with the departure from life. The first part communicates the fear of death as found in the Old Testament, the second part communicates the longing to be united with Jesus in death as found in the New Testament.

J.S. Bach: *Gottes Zeit ist die allerbeste Zeit – Actus tragicus* Church cantata BWV 106 (1708) (20')

Ribe Kammerkor with soloists and instrumental ensemble

Conductor: Lotte Bille Glæsel

Langgaard picture book

1 pm Kannikegården. Langgaard Salen

Langgaard in front of the camera and behind his writing desk – what the composer's photos, papers and manuscripts have to say. Lecture by Bendt Viinholt Nielsen (60')

Coffee in Kannikegården

The Goldberg Variations

3 pm St. Catharine's Church

In Variations on "From my heart I long" for string quartet and *The Goldberg Variations* by Rued Langgaard and Johann Sebastian Bach respectively, the two composers display an exceptional ability to conjure up a wealth of musical colours and feelings on the basis of a simple melody. Langgaard wrote his quartet in memory of his father, Siegfried Langgaard, and the result is affecting music in which beauty and pain are two sides of the same coin. However, it is not known for whom Bach wrote his *Goldberg Variations*, but the music is a gift to humanity. Here sublime simplicity and ingenious compositional technique form a synthesis.

Bach's 8 *Canons* are short melodic fragments which in Hans Abrahamsen's refined realization twist and turn like mobiles floating freely in the air. In *Efterårslied* (Au-

tumn Song) which is composed in a modern, dreamlike style, Hans Abrahamsen links the Ribe composer Oluf Ring's melody *Sig nærmer Tiden* (Time is approaching) with music from Bach's last work *Die Kunst der Fuge*.

Rued Langgaard: *Variations on "From my heart I long"* String quartet. BVN 71 (1914-15) (15')

J.S. Bach: *8 Canons* (BWV 1072-78 and BWV deest) for flute, clarinet, vibraphone, piano, guitar, violin and cello. Realization by Hans Abrahamsen (18')

Interval

Hans Abrahamsen: *Efterårslied* (Autumn Song) (1992 and 2009) (7') for cor anglaise, piano and string trio.

J.S. Bach: *Goldberg Variations* (1741) Excerpts. Adaptation by Carl-Oscar Østerlind og Dimitri Sitkovetsky. (30')

Esbjerg Ensemble

Konzertprogramme

Das Opfer

Rued-Langgaard-Festival 2018 30. 8. – 2. 9.

Messiaen, Debussy, J. S. Bach und Langgaard

Donnerstag, den 30.8.

Festivalleröffnung

16.30 Uhr Domplatz

Festivalleröffnung. Durch die Direktorin für Wirtschaftsentwicklung in Esbjerg, Susanne Nordenbæk

Dénise Beck, Sopran; Clemens Hund-Göschel, Klavier; Quartet Vela, DR Vokal Ensemble unter Leitung von Marcus Creed.

Der Ruhm des Königs steige + Zwanzig Blicke auf das Jesuskind

19.00 Uhr St.-Catharinæ-Klosterhof

In der *Syrinx* bringt uns Debussy in Kontakt mit der griechischen Mythologie, wo der Hirtengott Pan (halb Ziegenbock - halb Mensch) seine Trauer über den Verlust der Nymphe Syrinx ausdrückt. Bachs Inspiration zu den Suiten für Solocello und -flöte hingegen waren die Hoftänze des Barock. Das Ergebnis geht jedoch über Zeit und Raum hinaus und ist lebensbejahende Musik von universeller Schönheit.

Bach schrieb das *Musikalische Opfer* als ein Geschenk für den musikliebenden Friedrich den Großen von Preußen. In seinen Kanons huldigt Bach dem König, indem er unter anderem einen Kanon schreibt, in dem steigende Tonhöhen den zunehmenden Ruhm des Königs symbolisieren.

In den *Zwanzig Blicken auf das Jesuskind* meditiert der Komponist und Katholik Olivier Messiaen über das Gotteskind in der Krippe. In einer farbenprächtigen Musik wird Messiaen eins mit den Blicken, die sowohl Gott, die Jungfrau Maria, die Engel, die Heiligen Drei Könige, die Zeit, die Stille, der Stern als auch das Kreuz auf das Jesuskind richten. *Die Zwanzig Blicke auf das Jesuskind* sind ein Hauptwerk der Klaviermusik des 20. Jahrhunderts, sowohl aufgrund ihrer klaviertechnischen Herausforderungen als auch infolge des geistigen Reichtums, über den das Werk verfügt.

Claude Debussy: *Syrinx* für Soloflöte (1913) (3')

Johann Sebastian Bach: Super-Suite (34')

Wechsel zwischen Sätzen aus der *Cellosuite Nr. 3 in C-Dur* BWV 1009 und der *Partita in a-Moll für Flöte solo* BWV 1013 (1722-23)

- Prélude (Violoncello)
- Allemande (Flöte)
- Allemande (Violoncello)
- Courante (Flöte)
- Courante (Violoncello)
- Sarabande (Flöte)
- Sarabande (Violoncello)
- Bourrée anglaise (Flöte)
- Bourrées I & II (Violoncello)
- Gigue (Violoncello)

Johann Sebastian Bach: 5 Kanons über das königliche Thema (8') Auszüge aus *dem Musikalischen Opfer* (1747)

- 7. Canon perpetuus super Thema Regium
- 2. Canon a 2 Violini in unisono
- 3. Canon a 2 per Motum contrarium
- 4. Canon a 2 per Augmentationem, contrario Motu
"Mit den wachsenden Notenwerten wachse das Glück des Königs"
- 5. Canon a 2 per Tonos
"Mit den aufsteigenden Modulationen steige der Ruhm des Königs"

Joachim Becerra Thomsen, Flöte

Toke Møldrup, Cello

Tobias Nilsson, Countertenor

Pause mit einem Glas Wein

Olivier Messiaen: *Vingt Regards sur l'Enfant-Jésus* (Zwanzig Blicke auf das Jesuskind) (1944) (114')

- I. Regard du Père (Blick des Vaters)
- II. Regard de l'étoile (Blick des Sterns)
- III. L'échange (Der Blicktausch)
- IV. Regard de la Vierge (Blick der Jungfrau Maria)
- V. Regard du Fils sur le Fils (Blick des Sohnes auf den Sohn)
- VI. Par Lui tout a été fait (Durch ihn ist alles erschaffen worden)
- VII. Regard de la Croix (Blick des Kreuzes)
- VIII. Regard des hauteurs (Blick der Höhen)
- IX. Regard du temps (Blick der Zeit)
- X. Regard de l'Esprit de joie (Blick des Geistes der Freude)

- XI. Première communion de la Vierge (Erstes Abendmahl der Jungfrau Maria)
- XII. La parole toute puissante (Das allmächtige Wort)
- XIII. Noël (Weihnacht)
- XIV. Regard des Anges (Blick der Engel)
- XV. Le baiser de l'Enfant-Jésus (Der Kuss des Jesuskindes)
- XVI. Regard des prophètes, des bergers et des Mages (Blick der Propheten, der Hirten und der Weisen)
- XVII. Regard du silence (Blick der Stille)
- XVII. Regard de l'Onction terrible (Blick der furchterregenden Salbung)
- XIX. Je dors, mais mon cœur veille (Ich schlafe, aber mein Herz wacht)
- XX. Regard de l'Église d'amour (Blick der Kirche der Liebe)

Kristoffer Hyldig, Klavier

Langgaard-Lounge

22.30 Uhr Quedens Gaard

Begegnen Sie einer Reihe Künstlern des heutigen Tages, und genießen Sie ein Bier aus dem Brauhaus Ribe.

Einführung des Rued-Langgaard-Porters 2018 durch den Braumeister Lars Nielsen, Brauhaus Ribe.

Freitag, den 31.8.

Herzlich tut mich verlangen

11.40-12.15 Uhr Kathedralschule Ribe

Rued Langgaard komponierte die *Variationen über "Herzlich tut mich verlangen"* zum Andenken an seinen Vater, der starb, als Langgaard 20 Jahre alt war. Man sagt, dass Bachs *Goldberg-Variationen* zum Trost für einen russischen Grafen geschrieben sind, der an Schlaflosigkeit litt. Es ist ungewiss, ob die Geschichte wahr ist, aber die Musik gehört zu den schönsten und beliebtesten Werken von Bach.

Rued Langgaard: *Variationen über "Herzlich tut mich verlangen"* Streichquartett. BVN 71 (1914-15). Auszüge (10')

J. S. Bach *Goldberg-Variationen* (1741) Auszüge. Bearbeitung von Carl-Oscar Østerlind und Dmitri Sitkowetski. (10')

Esbjerg Ensemble

Opfer

15.00 Uhr Langgaard-Saal

In seinem letzten Film *Opfer*, der mit dem schwedischen Charakterdarsteller Erland Josephson in der Hauptrolle auf Gotland gedreht wurde, schuf der russische Filmregisseur Andrei Tarkowski ein modernes Weltuntergangsszenario, das sich nicht zuletzt kraft der Musik von Bach in eine Sphäre von großer Schönheit sublimiert.

Andrei Tarkowski: *Opfer* (1986) (142')

Das Martyrium des Heiligen Sebastian

20.00 Uhr Dom

Das selten aufgeführte Mysterienspiel *Das Martyrium des Heiligen Sebastian* mit Musik von Debussy und Text des italienischen Dichters Gabriele d'Annunzios ist ein musikdramatisches Monumentalwerk mit magischen Szenen, wo wir dem christlichen Märtyrer Sebastian auf einer inneren und äußeren Reise ins Paradies folgen. Mit einer einzigartig raffinierten Musik und einem ekstatischen Text im Grenzbereich der menschlichen Existenz ist *Das Martyrium des Heiligen Sebastian* für den stimmungsvollen Rahmen im Dom zu Ribe wie geschaffen.

Das Konzert beginnt mit dem ursprünglichen Vorspiel zu Rued Langgaards Weltuntergangsoper *Antichrist*, welche in Dänemark seit 1926 nicht mehr aufgeführt worden ist. Damals wurde das Vorspiel in der dänischen Presse beschrieben als "ein Felsen, der mystisch den Himmel wies".

Rued Langgaard: *Antichrist* Vorspiel (ursprüngliche Fassung) BVN 170:1 (1921-22, Rev. 1923-26) (13')

Claude Debussy: *Le Martyre de saint Sébastien* (Das Martyrium des Heiligen Sebastian) (Gabriele d'Annunzio) (1911) (75')

Mysterienspiel für Solisten, Chor und Orchester in fünf Akten ("Mansions")
Skandinavische Premiere einer Neufassung (2009)

- I. La Cour des lys (Der Lilienhof)
- II. La Chambre magique (Die magische Kammer)
- III. Le Concile des faux dieux (Der Rat der falschen Götter)
- IV. Le Laurier blessé (Der verwundete Lorbeer)
- V. Le Paradis (Das Paradies)

Der Heilige Sebastian (Erzählerin): Helene Gjerris

Zwilling Marc: Hanna-Maria Strand, Alt

Zwilling Marcellien: Rikke Lender, Alt

Stimme der Jungfrau Érigone, Himmlische Stimme, Eine Stimme, Sebastians Seele:
Dénise Beck, Sopran
DR VokalEnsemble, Chor der Erlöserkirche, Esbjerg
Südjütlands Symphonieorchester und Schleswig-Holsteinisches Sinfonieorchester
Dirigent: Michael Schönwandt
Einstudierung des Chores der Erlöserkirche: Mikkel Andreassen
Übersetzung des Textes von Gabriele d'Annunzio: Monique Christiansen. Revidiert
von Wenzel de Neergaard.

Lichtdesign: Lars Egegaard Sørensen
Regie: Esben Tange
Kostüme: Birthe Hald
Inszenator: Lennart Nielsen

Langgaard-Lounge

22.30 Uhr Quedens Gaard

Begegnen Sie einer Reihe Künstlern des heutigen Tages, genießen Sie ein Rued-Langgaard-Porter aus dem Brauhaus Ribe, und hören Sie die *Humoreske* für fünf Bläser und Militärtrommel, wo sich Schönheit und Diabolie in einem intensen Drama begegnen.

Rued Langgaard: Langgaard: *Humoreske* Sextett. Flöte, Oboe, Englischhorn, Klarinette, Fagott und Militärtrommel. BVN 176 (1922-23) (12')

Musiker des Jütischen Musikkonservatoriums

Sonnabend, den 1.9.

Der Opfergedanke

10.00 Uhr Langgaard-Saal, Kannikegården

Der Opfergedanke in Christentum und Modernität. Mit einem Seitenblick auf Karen Blixen

Vortrag von Jens Torkild Bak (50')

Lockende Töne

11.30 Uhr Dom

Das Konzert wird mit *Der große Meister kommt* eingeleitet, welches für Langgaard eine musikalische Signatur war. In den folgenden Motetten von Bach und Messiaen steht die Freude über die Vereinigung mit Christus im Mittelpunkt. In *Komm, Jesu, komm* für Doppelchor ergötzt sich eine lebensmüde Seele an dem Gedanken einer baldigen Vereinigung mit Jesus, und in *O Sacrum Convivium!* wird das heilige Abendmahl gefeiert, bei welchem Christus gegenwärtig ist.

Naturmystik und Liebesverlangen spielen nicht nur eine wichtige Rolle in Langgaards drei Liedern zu Texten romantischer Dichter aus Norwegen und Dänemark - wo sich Langgaard in eine wehmutsvolle Gebirgswelt träumt – sondern auch in Messiaens *Cinq Rechants*, die sowohl auf Liebeslieder aus Peru und Ecuador aufbauen als auch auf ein mittelalterliches Morgenlied.

Debussy liebte die emanzipierten Gedichte des französischen Edelmannes Charles d'Orléans aus der Renaissance. In seinen *Trois Chansons de Charles d'Orléans* malte er nicht nur weibliche Schönheit aus, sondern er machte sich auch über den bitterbösen Winter lustig.

Rued Langgaard: *Der große Meister kommt* BVN 173 (1922) (2')

Johann Sebastian Bach: *Komm, Jesu, komm* BWV 229 (1724) (10')

Olivier Messiaen: *O Sacrum Convivium!* (O heiliges Gastmahl) (Thomas Aquinas?) (1929-37) (5')

Rued Langgaard: *Lockende Töne* (J. S. Welhaven) BVN 112 (1916) (5')

Rued Langgaard: *Die Sennerin* (Erik Bøgh) BVN 114 (1916) (3')

Olivier Messiaen: *Cinq Rechants* (Fünf Refrains) (1943-49) (20')

- Les amoureux s'envolent ...
- Ma première fois ...
- Ma robe d'amour ...
- Mon bouquet tout défait rayonne ...
- Tes yeux voyagent ...

Rued Langgaard: *Der Herbstvogel* (Herman Wildenvey) BVN 141 A (1918) (9')

Claude Debussy: *Trois Chansons de Charles d'Orléans*. (6')

- Dieu! qu'il la fait bon regarder! (1898)
- Quand j'ai ouy le Tambourin (Mezzosopran solo) (1908)
- Yver, vous n'êtes qu'un villain (1898)

DR VokalEnsemblet

Dirigent: Marcus Creed

Die Himmelfahrt

15.30 Uhr Dom

Rued Langgaard spielte eine kleine exklusive Auswahl von Bachs Werken. Eines davon ist die *Toccata in d-Moll*, wo sich Bach von seiner dramatischsten und eingängigsten Seite zeigt.

Im Orgeldrama *Messis* spielt Rued Langgaard eine Reihe von biblischen Themen durch, die mit der Zeit der Ernte verbunden sind - dem Jüngsten Gericht. Im dritten Teil befinden wir uns im Totenreich, wo der reiche Mann den armen Lazarus beneidet, welcher nach einem trostlosen Leben ins Himmelreich kommt.

Messiaen liebte die Orgel, und in seinem Jugendwerk *Die Himmelfahrt* erleben wir das große Ausdrucksregister des Instruments von den glücklichen Hallelujas einer Seele, die den Himmel ersehnt, zu Christi stillem Gebet, während er zu seinem Vater aufsteigt.

Johann Sebastian Bach: *Toccata in d-Moll* BWV 565 (1707) (9')

Rued Langgaard: *Messis. Dritter Abend: In der Hölle begraben* (1937-39) (21')

- Ward begraben
- Im Totenreich
- Erbarme dich
- Gedenke! Du hast dein Gutes empfangen!

Olivier Messiaen: *L'Ascension* (Die Himmelfahrt) (1934) (24')

- Majesté du Christ demandant sa gloire à son Père (Majestät Christi, seine Verherrlichung von seinem Vater erbittend)
- Alléluias sereins d'une âme qui désire le ciel (Heitere Hallelujas einer Seele, die den Himmel begehrt)
- Transports de joie d'une âme devant la gloire du Christ qui est la sienne (Verzückung einer Seele über die Herrlichkeit Christi, welche die ihre ist)
- Prière du Christ montant vers son Père (Gebet des zu seinem Vater auf-fahrenden Christus)

Kristian Krogsøe, Orgel

Verschone uns, Jesus! und Quartett für das Ende der Zeiten

20.00 Uhr St.-Catharinæ-Kirche

Olivier Messiaens *Thema und Variationen* sind intensive und passionierte Musik, geschrieben als Hochzeitsgeschenk für seine erste Ehefrau, die Violinistin war.

In der späten *Sonate Nr. 4 Parce nobis, Jesu!* von 1949 zeigt sich Langgaard von einer großartig absurden Seite. Die Musik sprüht Funken zwischen Abschnitten, wo sie dem Himmlischen zugewandt ist, und Passagen, wo der Komponist vom Teufel geritten scheint.

Messiaens *Quartett für das Ende der Zeiten* wurde während des Zweiten Weltkrieges in einem deutschen Kriegsgefangenenlager geschrieben und gründet sich auf den Anblick eines Engels der Apokalypse, wo sich die Zeit auflöst. Messiaen entfaltet die Musik in allen Farben des Regenbogens und erschafft eine ganz neue Tonsprache, die auf Vogelgesang, Stille und Ewigkeitsmelodien aufbaut.

Rued Langgaard: *Andante Religioso* BVN 407 (1950) (5')

Olivier Messiaen: *Thema und Variationen* für Violine und Klavier (1932) (10')

Rued Langgaard: *Sonate Nr. 4 Parce nobis, Jesu!* (Verschone uns, Jesus!) BVN 376 (1949) (20')

- Doux! Nicht schnell
- Prière
- Scherzo, Schnell, elegant
- Presto furioso
- Finale, Allegro

Gunvor Sihm, Violine

Berit Johansen Tange, Klavier

Pause mit einem Glas Wein

Messiaen: *Quatuor pour la Fin du Temps* (Quartett für das Ende der Zeiten) (1941) (50')

- I. Liturgie de cristal (Kristall-Liturgie)
- II. Vocalise, pour l'Ange qui annonce la fin du Temps (Vokalise für den Engel, der das Ende der Zeit verkündet)
- III. Abîme des oiseaux (Abgrund der Vögel)
- IV. Intermède (Zwischenspiel)
- V. Louange à l'Éternité de Jésus (Lobpreis der Ewigkeit Jesu)
- VI. Danse de la fureur, pour les sept trompettes (Tanz des Zorns, für die sieben Posaunen)
- VII. Fouillis d'arc-en-ciel, pour l'Ange qui annonce la fin du Temps (Wirrwarr von Regenbögen für den Engel, der das Ende der Zeit verkündet)
- VIII. Louange à l'Immortalité de Jésus (Lobpreis der Unsterblichkeit Jesu)

Olli Leppäniemi, Klarinette

Trio con Brio

Langgaard-Lounge

22.30 Uhr Quedens Gaard

Begegnen Sie einer Reihe Künstlern des heutigen Tages, genießen Sie ein Rued-Langgaard-Porter aus dem Brauhaus Ribe, und hören Sie sich Auszüge aus Langgaards *Streichquartett Nr. 3* an, wo der Choral *Der große Meister* kommt in einem musikalischen Sturm gefangen wird.

Rued Langgaard: *Streichquartett Nr. 3* (1924) Auszüge (8')

- Presto scherzoso artificioso (verschmitzt)
- Tranquillo – Scherzoso schernevole (spöttisch)

Musiker des Jütischen Musikkonservatoriums

Sonntag, den 2.9.

Kantatengottesdienst

10.00 Uhr Dom zu Ribe

Im Verlaufe des Gottesdienstes ist die Kantate *Gottes Zeit ist die allerbeste Zeit* zu hören, die von dem jungen, 22-jährigen Johann Sebastian Bach komponiert wurde. Nach einer stimmungsvollen instrumentalen Einleitung singen der Chor und die Solisten eine Reihe von Texten aus dem Alten und dem Neuen Testament sowie von Martin Luther, die alle um den Abschluss des Lebens kreisen. Im ersten Teil wird die *alttestamentliche Todesangst* vermittelt, im zweiten Teil die *neutestamentliche Sehnsucht nach der Vereinigung mit Jesus im Tode*.

J. S. Bach: *Gottes Zeit ist die allerbeste Zeit - Actus tragicus* Kirchenkantate BWV 106 (1708) (20')

Kammerchor Ribe mit Solisten und Instrumentalensemble
Dirigentin: Lotte Bille Glæsel

Langgaard-Bilderbuch

13.00 Uhr Kannekegården. Langgaard-Saal

Langgaard vor der Kamera und hinter dem Schreibtisch – was die Fotos, Papiere und Noten des Komponisten erzählen können. Vortrag von Bendt Viinholt Nielsen (60')

Kaffee im Kannekegården

Goldberg-Variationen

15.00 Uhr St.-Catharinæ-Kirche

Rued Langgaard und Johann Sebastian Bach beweisen in den Variationen über *”Herzlich tut mich verlangen”* für Streichquartett bzw. den *Goldberg-Variationen* die außergewöhnliche Fähigkeit, eine Fülle von musikalischen Farben und Stimmungen mit Ausgangspunkt in einer einzigen Melodie hervorzuzaubern. Langgaard schrieb sein Quartett zum Andenken an seinen Vater, Siegfried Langgaard, und das Ergebnis ist eine bewegende Musik, wo Schönheit und Schmerz zwei Seiten derselben Medaille sind. Es ist dahingegen ungewiss, für wann Bach seine *Goldberg-Variationen* schrieb, aber die Musik ist ein Geschenk an die Menschheit. Hier verschmilzt erhabene Schlichtheit mit raffinierter Kompositionstechnik zu einer höheren Einheit.

Bachs *8 Kanons* sind kleine Melodiestücke, die sich in Hans Abrahamsens verfeinerter Realisation drehen und wenden wie Mobiles, die frei im Raum schweben. Im *Herbstlied*, welches in einer modernen, verträumten Tonsprache komponiert ist, verbindet Hans Abrahamsen die Melodie *Es naht die Zeit* des Riber Komponisten Oluf Ring mit Tönen aus Bachs letztem Werk *Die Kunst der Fuge*.

Rued Langgaard: *Variationen über ”Herzlich tut mich verlangen”* Streichquartett. BVN 71 (1914-15) (15’)

J. S. Bach: *8 Kanons* (BWV 1072-78 und BWV deest) für Flöte, Klarinette, Vibraphon, Klavier, Gitarre, Violine und Violoncello. Realisation von Hans Abrahamsen (18’)

Pause

Hans Abrahamsen: *Herbstlied* (1992 und 2009) (7’) für Englischhorn, Klavier und Streichtrio

J. S. Bach *Goldberg-Variationen* (1741) Auszüge. Bearbeitung von Carl-Oscar Østerlind und Dmitri Sitkowetski. (30’)

Esbjerg Ensemble

De medvirkende:

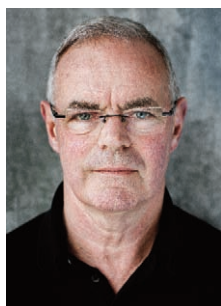

Jens Torkild Bak er teologisk kandidat fra Københavns Universitet 1983 og Master of Public Management 2008. Han var sognepræst i Møgeltønder 1983-1993 og blev domprovst i Ribe 1993. Jens Torkild Bak er bestyrelsesmedlem i Selskab for Kirkeret og initiativtager til og i formandskabet for Forum for Europæisk Kirkeret og Kirkekundskab (FEKK). Han var formand for Ribe Stifts reformationsudvalg og

leder af ”500 års reformation. Et folkemøde i Ribe” 2017. Desuden har han skrevet om især kirkepolitiske og organisatoriske emner, ligesom han i 2017 udgav *At øve sig i at være menneske. 29 prædikener fra Ribe*.

Dénise Beck, sopran, er uddannet i Wien og København. Alle-rede under sin studietid debuterede hun som koncertsanger i Konzerthaus Wien i 2004. I 2008 havde hun sin debut på Vok-soper i Wien, og kort tid efter sang hun på Salzburger Landestheater. Hun blev derefter antaget som Wiener-Symfonikernes sopran i deres Strauss-ensemble og har siden optrådt med dem adskillige gange i Wien og på turnéer, ligesom hun også har indspillet en cd sammen med orkestret. Dénise Beck har modtaget en lang række priser, bl.a. Inga Nielsens Mindelegat i 2011.

Marcus Creed har siden 2014 været chefdirigent for DR VokalEnsemblet. Han er en dirigent, der er rundet af den hæderkronede, engelske kortradition og tilhører i dag den europæiske elite af kordirigenter. Han begyndte sine universitetsstudier ved King's College (Cambridge) og Christ Church (Oxford), efterfulgt af studier på Guildhall School of Music i London. Efter dirigenteksamen flyttede Marcus Creed i 1977 til Tyskland, først som korinstruktør ved Deutsche Oper Berlin og siden bl.a. som kunstnerisk leder af RIAS Kammerchor Berlin, med hvem han har indspillet en række internationalt

lovpristede cd'er. Fra 1998 til 2016 var Marcus Creed professor i direktion ved Hochschule für Musik i Köln, og siden 2003 har han haft ledelsen af SWR Vokalensemble Stuttgart, som er Sydvesttysklands pendant til DR VokalEnsemblet.

DR VokalEnsemblet er DRs lille kor og består af 18 professionelle sangere. Ensemblet debuterede i januar 2007 og havde frem til 2012 Stephen Layton som særlig gæstedirigent. Siden 2014 har Marcus Creed været cheffdirigent. Koret har et bredt repertoire, men der sættes mere og mere fokus på barokmusik og nutidig musik. Korets medlemmer er typisk også solister, og en del har betydelige solistiske opgaver sideløbende med ensemblevirksomheden. DR VokalEnsemblet har udgivet en række cd'er, der har skabt international opmærksomhed, bl.a. sammen med blokfløjtespilleren Michala Petri.

Birgitte Ebert er uddannet i København, Lübeck og Paris med debutkoncert fra Det Kongelige Danske Musikkonservatorium i 1990. Hun var 1990-1999 organist ved Hellerup Kirke, indtil hun i 2000 blev domorganist i Ribe. Hun er aktiv som orgelsolist og kammermusiker i ind- og udland og har bl.a. været solist med DRuen og Sønderjyllands Symfoniorkester. Desuden er hun medstifter af og kasserer i Rued Langgaard Selskabet og koordinator af den årlige Rued Langgaard Festival.

Esbjerg Ensemble blev oprettet i 1967 som det første professionelle kammerensemble i Danmark. Ensemblet består nu af 10 musikere fra hele verden, fordelt som strygekvartet, blæserkvintet og slagtøj. Ensemblet har en lang række cd'er bag sig med værker af bl.a. Beethoven, Mozart, Sjostakovitj og Fauré. Mest fremtrædende er dog indspilningerne af dansk musik – Carl Nielsen, Bent Sørensen, Karl Aage Rasmussen og Per Nørgård. Udover koncerter i Danmark er Esbjerg Ensemble ofte at finde på internationale scener; den sidste tid gennem invitationer til bl.a. Festspillene i Bergen, Klangspuren Schwaz, Nordlichter Berlin, to større Taiwan-turnéer og jævnlige koncerter i Nordtyskland.

Helene Gjerris er professor i sang ved Det Kongelige Danske Musikkonservatorium og har desuden en stor og alsidig virksomhed som opera-, lied- og oratoriesanger. En stor del af hendes karriere har været centreret om samtidsmusikken, bl.a. som medlem af ensemblet Figura, som hun selv var med til at stifte som 24-årig. To af hendes største operapræstationer er også udkommet på cd: Hovedrollerne i Per Nørgårds *Nuit des Hom-*

mes og Peter Bruuns prisbelønnede solo-opera *Miki alone*. På de europæiske barok-scener har hun optrådt i operaer af Händel, Monteverdi og Cavalli. Herhjemme har hun været solist med de danske symfoniorkestre, og på Den Jyske Opera og Det Kongelige Teater har hun sunget klassiske operapartier som Carmen, Askepot og Cherubino i *Figaros Bryllup*.

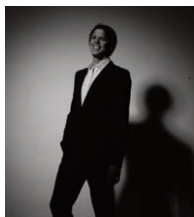

Lotte Bille Glæsel er organist ved Sønderbro Kirke i Horsens. Hun er uddannet organist 1990 fra Det Jyske Musikkonservatorium og har desuden kandidateksamen i kor- og ensembleledelse i 2009 fra Nordjysk Musikkonservatorium. Hun var fra 2009 - 2018 domkantor ved Ribe Domkirke, 2. organist ved Domkirken og Sct. Catharinae kirke, Ribe og lærer på Løgumkloster Kirkemusikskole. Desuden er hun dirigent for Esbjerg Koncertkor og kunstnerisk leder af Esbjerg Sangakademi. Som orkesterdirigent har Lotte Bille Glæsel stået i spidsen for

Aarhus Bach-Orkester, Aarhus Amatørsymfoniorkester, Den Jyske Sinfonietta, Aarhus Strygerensemble, Prinsens Musikkorps samt adskillige til lejligheden sammensatte orkestre.

Mathias Hammer er uddannet pianist med debut fra Det Jyske Musikkonservatoriums solistklasse i 2011. Han arbejder som musikformidler, radio- og TV-vært på DR. Siden 2010 har han været tilknyttet DR's P2 som programvært og præsenterer bl.a. DR SymfoniOrkestrets Torsdagskoncerter for publikum i Koncerthuset og radiolyttere i hele Danmark. Han står bag en række podcast-produktioner om dansk musik, bl.a. om Niels W. Gade og guldalderens musik samt om Carl Nielsen – produktioner, der er blevet nomineret til såvel Prix Europa som Prix Italia. Mathias er scenevært og konferencier ved koncerter og festivaler over hele landet og har arbejdet sammen med størstedelen af landets professionelle ensembler og orkestre. Desuden er han flittig foredragsholder inden for musikalske og kulturhistoriske temaer, ligesom han er ambassadør for fællessang og sangforedrag ved arrangementer over hele landet.

Clemens Hund-Göschel er uddannet pianist fra Musikhochschule Hanns Eisler i Berlin. Hans internationale erfaring i Europa, USA og Kina har indbragt flere priser, bl.a. førstepris i Oberstdorfer Musiksommer og Hanns-Eisler-Interpretationspreis. Clemens Hund-Göschel har uropført værker af bl.a. Isabel Mundry, Heinz Holliger, Sidney Corbett, Mike Svoboda, Carola Bauckholt, ligesom han har arbejdet sammen med komponister

som Helmut Lachenmann, Salvatore Sciarrino, Héctor Parra og Helmut Oehring. Clemens Hund-Göschel har foruden sit solistiske og kammermusikalske virke arbejdet som musikalsk assistent ved Deutsche Oper Berlin, Staatsoper Berlin og Gare du Nord Basel. Han er desuden leder af Zafraan Ensemble Berlin og medlem af Eunoia Quintetten i Basel. Derudover kan man jævnligt opleve ham ved koncerter med Ensemble Inverspace, Solistensemble Kaleidoskop, Ensemble Adapter, El Perro Andaluz og Ensemble Courage.

Kristoffer Hyldig debuterede i 2010 på Det Kongelige Danske Musikkonservatorium efter studier hos professor Niklas Sivelöv og Tove Lønskov. Han spiller jævnligt i musikforeninger og på festivaler, både som solist, kammermusiker og akkompagnatør og er medstifter af Messiaen Quartet Copenhagen. Siden 2006 har han udgivet indspilninger med lieder, kammermusik og soloværker af bl.a. Debussy, Ravel, Messiaen, Bent Sørensen og Hindemith og har desuden været nomineret til P2's musikpris. Som solist har han optrådt med bl.a. Aalborg Symfoniorkester, CPH Phil og Det Kongelige Kapel. Han fik juryens specialpris i EU Piano Competition 2009 og har derudover fået tildelt flere priser, heriblandt Jakob Gades store legat, Léonie Sonnings Musikfondsstipendium og Musikanmelderprisen.

Kristian Krogsøe er domorganist ved Aarhus Domkirke. Han er uddannet organist fra Det Jyske Musikkonservatorium med afsluttende eksamen med højeste udmærkelse i 2006 som elev af professor Ulrik Spang-Hanssen. 2007 debuterede han i Berliner Dom, og han har siden haft udstrakt koncertvirksomhed i både Danmark og udlandet. Han har medvirket som solist i Berliner Staatsopers opsætning af Busonis opera *Doktor Faust*, dirigeret af Daniel Barenboim, og i Poulencs Orgelkoncert, Saint-Saëns' 3. symfoni og Mahlers 8. symfoni med Aarhus Symfoniorkester. Som akkompagnatør har han bl.a. arbejdet med Den Jyske Operas Kor og DR VokalEnsemblet og dirigenterne Stefan Parkman og Marcus Creed.

Rikke Lender, mezzosopran, er uddannet fra Vestjysk Musikkonservatorium i Esbjerg og Det Kongelige Danske Musikkonservatorium. Hun debuterede på Den Ny Opera i Esbjerg som Cherubino i Mozarts *Figaros Bryllup* og har bl.a. haft solistroller i Mozarts *Tryllefløjten* og Verdis *Falstaff*. Rikke Lender har været medlem af DR VokalEnsemblet siden 2010 og siden 2009 af det professionelle kor ved Trini-

tatis Kirke, hvor der er et rigt musikliv. Hun har optrådt som solist med DR SymfoniOrkesteret og forskellige landsdelsorkestre samt på flere cd-indspilninger, spændende fra gregoriansk sang til Carl Niensens *Maskarade* under ledelse af Michael Schönwandt. Desuden har Rikke Lender været solist i mange af barokkens kantater og oratorier ved kirkekoncerter i både ind- og udland, senest i Thomaskirche i Leipzig.

Olli Leppäniemi er uddannet i Finland, Norge og USA. Siden han vandt 1. pris ved Carl Nielsen klarinetkonkurrencen i 2009 har han haft en international karriere som solist i en lang række lande. Efter en periode som soloklarinettist i DR SymfoniOrkesteret er han nu soloklarinettist ved Turku Symfoniorkesteret, og han underviser på konservatorier i Sverige og Finland, ligesom han giver masterclasses og sidder i konkurrencejuryer verden over.

Toke Møldrup er uddannet i København, Chicago og Karlsruhe. Indtil han i 2010 blev ansat som solocellist i Copenhagen Phil / Tivolis Symfoniorkester, spillede han med Paizo Kvartetten ved koncerter og festivaler i mange lande. Han har desuden optrådt med bl.a. David Geringas, Ulf Hoelscher, György Kurtág, Yo-Yo Ma, Truls Mørk, Thorleif Thedéen, Amadeus kvartetten, Alban Berg Kvartetten og Kontra Kvartetten, ligesom han flittigt har fået skrevet nye værker af bl.a. Christian Winther Christensen, Geoffrey Gordon, Phillippe Hurel, Per Nørgård, Simon Steen-Andersen og Sven-David Sandström. Han har netop brugt to år på at fordybe sig i arbejdet med at indspille J.S. Bachs 6 suiter for solocello.

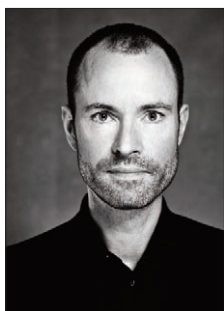
Nina Møller er uddannet journalist med 15 års erfaring med skrevne medier, kommunikation og PR. Hun er cand. mag. i æstetik og kultur med grunduddannelse i musikvidenskab og er kommunikationsmedarbejder for Esbjerg Ensemble. Nina Møller har også erfaring som dagbladsjournalist og freelancer for fagblade, dagblade og ugeaviser. Fra 2018 er hun tilknyttet som PR-medarbejder ved Rued Langgaard Festival.

Bendt Viinholt Nielsen er musikbibliotekar og musikforsker. Han var ansat i musikforlagsbranchen 1977- 84, dernæst i Dansk Musik Informations Center (MIC) og er siden 2003 ansat i Slots- og Kulturstyrelsen under Kulturministeriet. Desuden er han periodevis tilknyttet forskningsafdelingen ved Det Kongelige Bibliotek. I 1991 udgav han en fortegnelse over Rued Langgaards værker (BVN-fortegnelsen) og i 1993 en Langgaard-biografi, der i 2012 udkom i en udvidet og revideret udgave. I 2000

etablerede Bendt Viinholt Nielsen Rued Langaard Udgaven, en videnskabelig udgivelsesrække af komponistens værker.

Lennart Nielsen er uddannet klarinettist fra Syddansk Musik-konservatorium i 2002. Han har siden virket som musiker, underviser og leder af en række amatørorkestre. For tiden er han ansat som regissør ved Odense Symfoniorkester, men desuden produktionsleder for Trio con Brio ved Kammermusikfestivalen Lundsgaard Gods ved Kerteminde og hos bl.a. Esbjerg Ensemble, Syddansk Musikfestival og fra 2018 også ved Rued Langaard Festival.

Tobias Nilsson, kontratenor, er medlem af DR VokalEnsemblet. Han kommer fra Göteborg og er uddannet organist, men begyndte allerede i studietiden at koncentrere sig om sang. Udover sit arbejde i DR VokalEnsemblet optræder Tobias Nilsson ofte som solist i kirkemusik og oratorier, især fra barokken og den tidlige musik. Han har også sunget forskellige operaroller, bl.a. i barokforestillinger, men også på Göteborg Operaen i en opsætning af Richard Strauss' *Die Frau ohne Schatten*. Tobias Nilsson er også siden starten af 2004 medlem af Göteborg Baroque og medvirker på flere cd'er.

Quartet Vela, bestående af fire saxofonister, blev dannet i Barcelona, men flyttede 2016 til Danmark for at udforske nordisk kultur og tradition. Kvartetten slog sit navn fast som tredjeprisvindere ved DR's kammermusikkonkurrence 2017 og har siden givet en lang række koncerter i både Danmark og Spanien.

Henrik Rørdam er cand. phil. i musikvidenskab fra Aarhus Universitet. Han er direktør for det nationale pladeselskab Dacapo, som står bag en række prisvindende Langaard-udgivelser med bl.a. DR SymfoniOrkestret, Thomas Dausgaard og Nightingale String Quartet og er desuden direktør for musikforlaget Edition S. Henrik Rørdam er formand for Rued Langaard Selskabet.

Gunvor Sihm er uddannet i Californien og hos professor Serguei Azizian på Det Kongelige Danske Musikkonservatorium, hvorfra hun debuterede i 2014. Gennem årene har Gunvor Sihm vundet

flere priser bl.a. den prestigefulde Van Hauen's Musikpris i 2011. Gunvor Sihm har været solist med bl.a. Odense Symfoniorkester, Aarhus Symfoniorkester, Tivolis Symfoniorkester, DR UnderholdningsOrkesteret og Copenhagen Phil. I juni 2015 vandt hun stilling som 2. koncertmester i 2. violingruppen i DR SymfoniOrkesteret. Sammen med Berit Tange Johansen er Gunvor i gang med at indspille samtlige værker for violin og klaver af Rued Langgaard for pladeselskabet Dacapo.

Schleswig-Holsteinisches Sinfonieorchester blev grundlagt 1920 af byen Flensburg med 40 musikere fra de militærmusikkorps, der vendte tilbage til byen efter første verdenskrig. Allerede i orkestrets tidlige år spilles både de store værker af Wagner, Liszt og Berlioz ved siden af de mere folkelige koncerter med marcher, valse og operettetoner. Orkestret udvidede sit område til hele Nordslesvig, foruden at danne orkester ved forestillingerne på Flensburg bys teater. Efter en del omlægninger gennem årene, hvor orkestret skiftede navn et par gange, er det nu en del af institutionen Schleswig-Holsteinische Landestheater und Sinfonieorchester GmbH, der blev grundlagt i 1974. Orkestret har jævnligt projekter over grænsen med Sønderjyllands Symfoniorkester.

Efter en del omlægninger gennem årene, hvor orkestret skiftede navn et par gange, er det nu en del af institutionen Schleswig-Holsteinische Landestheater und Sinfonieorchester GmbH, der blev grundlagt i 1974. Orkestret har jævnligt projekter over grænsen med Sønderjyllands Symfoniorkester.

Michael Schönwandt er fra 2015 chefdirigent for Opéra et Orchestre National de Montpellier i Frankrig. Han debuterede som dirigent i 1977 og har siden været chefdirigent for Collegium Musicum, 1. gæstedirigent ved La Monnaie Operaen i Bruxelles, i Nice og for DR Radiosymfoniorkesteret. 1992-1998 var han chefdirigent for Berliner Sinfonie Orchester og derefter chefdirigent for Det Kongelige Kapel og musikchef ved Det Kongelige Teater i København fra 2000 til 2011. Han har dirigeret en lang række af verdens førende symfoniorkestre som Wiener Philharmonikerne, Berliner Philharmonikerne, London Symphony Orchestra, Philharmonia Orchestra, Orchestre de la Suisse Romande og Concertgebouw i Amsterdam. Han har dirigeret opera på Covent Garden i London, Opéra de Paris, Wiener Staatsoper og i Berlin, Hamborg og Stuttgart. Fra 2008 er han 1. gæstedirigent for Stuttgarter Operaen. Schönwandt har medvirket i en lang række pladeindspilninger, blandt andre Poul Ruders' opera *Tjenerindens fortælling*, den komplette indspilning af Carl Nielsens symfonier på cd og dvd og Richard Strauss opera *Salome* samt på dvd Richard Wagners *Nibelungens Ring* med Det Kongelige Kapel.

Han har dirigeret opera på Covent Garden i London, Opéra de Paris, Wiener Staatsoper og i Berlin, Hamborg og Stuttgart. Fra 2008 er han 1. gæstedirigent for Stuttgarter Operaen. Schönwandt har medvirket i en lang række pladeindspilninger, blandt andre Poul Ruders' opera *Tjenerindens fortælling*, den komplette indspilning af Carl Nielsens symfonier på cd og dvd og Richard Strauss opera *Salome* samt på dvd Richard Wagners *Nibelungens Ring* med Det Kongelige Kapel.

Hanna-Maria Strand, mezzosopran, er uddannet fra Konservatoriet i Malmö og er en erfaren solist og ensemblesanger. Hendes repertoire spænder vidt fra tidlig musik til moderne

avantgardemusik. Hun har en forkærlighed for ny musik og har uropført flere værker. Således indledte hun i 2017 et samarbejde med den amerikansk-koreanske komponist Ha-Yang Kim, og hun uropførte deres første fælles værk "Oak" i januar 2018. I 2015 blev Hanna-Maria ansat i DR VokalEnsemblet, og hun medvirker solistisk på et antal cd'er med musik af bl.a. Messiaen og Martin.

Sønderjyllands Symfoniorkester er et turnerende landsdelsorkester med 65 fastansatte musikere og med rødder helt tilbage til 1936. Orkestret spiller omkring 150 arrangementer om året: symfonikoncerter, kirke-, skole-, gymnasie- og familiekoncerter. Hertil kommer koncerter med lokale amatørkor, årlige fælleskoncerter med Schleswig-Holsteinisches Sinfonieorchester og koncerter med gymnasiekor fra hele regionen. Sønderjyllands Symfoniorkester spiller til Den Jyske Operas forestillinger i landsdelen og medvirker jævnligt ved transmissioner på DR P2. Endvidere indspiller orkestret løbende cd'er, bl.a. for selskaberne Danacord og Dacapo.

Lars Egegaard Sørensen er uddannet på Københavns Tekniske Skole Grafiske Fag 1984 og uddannet reprofotograf 1987. Han har været medskaber på mere end 100 forestillinger både i Danmark og i udlandet og har skabt 3D til koncerter, teater, installationer, events og udstillinger over hele verden. Lars Egegaard Sørensen har arbejdet på en række prisvindende forestillinger, for eksempel *Sælsomt Mellemspil* på Det Kongelige Teater, *Rent* på Aalborg Teater og *K* på Kaleidoskop Teater. Han har arbejdet sammen med en lang række instruktører i forbindelse med teater, opera og dans mv.

Berit Johansen Tange debuterede fra Det Kongelige Danske Musikkonservatoriums kammermusikklasse i 2000. Hun er en erfaren og efterspurgt akkompagnatør og kammermusiker og har siden 2002 været fastansat på konservatoriet som akkompagnatør og repetitør. Som solist har Berit Johansen Tange arbejdet intenst med Rued Langgaards klavermusik. I 2005 udkom hendes cd med Langgaards solo-klaverværker, som samme år blev nomineret til P2-prisen. Siden er yderligere to Langgaard-cd'er udkommet, og hun er, sammen med Gunvor Sihm, i gang med at indspille samtlige værker for violin og klaver af Rued Langgaard for pladeselskabet Dacapo.

Esben Tange er cand. mag. i musik- og medievidenskab fra Københavns Universitet og afsluttede med specialet *Symbol og symbolisme omkring år 1900 eksemplificeret ved Rued Langgaards Sfærerne Musik (1999)*. Han var musikkritiker ved Berlingske Tidende 1994-95, programvært i radiokanalen DR P2 fra 1995 og fra 2007 redaktør og koncertvært, i hvilken egenskab han tilrettelægger af en lang række emneudsendelser om klassisk musik. Esben Tange er medlem af Léonie Sonnings Musikfonds bestyrelse siden 2004 og formand siden 2012. Han var medstifter af Rued Langgaard Selskabet i 2007 og selskabets formand frem til 2011. Fra 2010 er han kunstnerisk leder af Rued Langgaard Festival i Ribe. Desuden har han siden 2002 og i samarbejde med pianisten Berit Johansen Tange skabt en række visuelt formidlede koncertforestillinger med musik af Langgaard, Schumann, Liszt, Debussy, Wagner, Richard Strauss, Carl Nielsen og Niels W. Gade. Han stod for koncept og iscenesættelse af musikdramatik, bl.a. *Korsets vej (2011)* med musik af Liszt, *Parsifal i Ribe (2013)* med musik af Wagner og Langgaard, *Antikrist (2015)* og Niels W. Gades *Elverskud i Ribe (2017)*. Han virker desuden som foredragsholder og skribent af artikler om klassisk og moderne musik og er forfatter til bogen *Hjernerne opad I. Mod Lyset. Rued Langgaard, Musikken og Symbolismen (2014)*.

Joachim Becerra Thomsen blev 2017 udnævnt til solofløjtenist i et af de førende kammerorkestre i USA, Los Angeles Chamber Orchestra. Han er kandidat fra Kongelige Danske Musikkonservatorium med Ulla Miilmann som lærer og har sideløbende med sine studier assisteret i bl.a. DR SymfoniOrkestret, Det Kongelige Kapel, Copenhagen Phil og Underholdningsorkestret. I 2014 var han semifinalist i Carl Nielsen Internationale

Fløjtekonkurrence, og i 2015 vandt han stillingen som alternerende solofløjtenist i Malmö Symfoniorkester. Fra januar 2016 var han kontraktansat i Finlands Radiosymfoniorkester, og senest er han blevet optaget på det prestigefyldte konservatorium Colburn School i Los Angeles. I 2016 blev han tildelt Sonnings Talentpris samt Rødovre Musikpris.

Trio con brio blev dannet af de to koreanske søstre Soo-Jin og Soo-Kyung Hong og den danske pianist Jens Elvekjær i Wien i 1999. Trioen har

vundet en lang række priser, ligesom de har indspillet en række cd'er, optrådt på de største musikfestivaler verden over og lavet fjernsyns- og radioproduktioner for Danmarks Radio, Performance Today (American Public Media), Korean Broadcasting Systems, ARD, NDR, Deutschland Radio Berlin, NRK, SR, Hessischer Rundfunk, RAI og BBC. Trioen har base i Danmark, idet både Soo-Jin og Soo-Kyung Hong er ansat i DR SymfoniOrkestret.

Lotte Toftemark debuterede fra Det Kongelige Danske Musikkonservatorium i 1991 og var en efterspurgt pianist, akkompagnatør og kammermusiker frem til 2007, hvor hun skiftede professionelt spor. Siden da har hun arbejdet som leder, rådgiver og projektleder og -udvikler og fra 2013 bidraget til udviklingen af Rued Langgaard Festivals organisering, markedsføring, fundraising og samarbejdskreds. Lotte Toftemark afsluttede diplomuddannelsen for kunst- og kulturledelse i 2016 og har siden januar 2017 været ansat som administrativ leder og producent for Det Danske Pigekor. Desuden er hun medlem Grønnegårds Teatrets bestyrelse.

Vor Frelsers Kirkes Kor består af en blanding af konservatoriestuderende, uddannede sangere og musikere og velsyngende amatører. Ved opførelser af større og mere krævende værker suppleres koret med tidligere medlemmer, men også tilrejsende korsangere fra hele Danmark. Koret beskæftiger sig for det meste med romantisk og nyere musik. I 2008 opførte koret, som det første kor i Danmark, Rachmaninovs

Skt. Chrysostomos Liturgi op. 31. I 2012 udgav koret en komplet indspilning af Rachmaninovs *Vesper* op. 37 på Paula Records. Dirigent er organist ved Vor Frelsers Kirke, Esbjerg, Mikkel Andreassen.

Spillestederne

Ribe Domkirke. Foto: Folmer Iversen.

*Sct. Catharinæ Kirke.
Foto: Benjamin Friis Nielsen.*

Kannikegården. Foto: Birgitte Ebert.

Ribe Katedralskole. Foto: Anne Granum-Jensen.